

ΜΠΑΡΜΠΑΡΑ ΝΕΪΝΤΕΛ

ΧΟΡΕΥΟΝΤΑΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ

Θεοδώρα Δαρβίρη

*Το βιβλίο αυτό είναι αφιερωμένο σε όλους
όσοι μοιράστηκαν γενναιόδωρα μαζί μου
τα ιφτάρ τους κατά τη διάρκεια
του Ραμαζανιού του 2003.*

Το βιβλίο αυτό δεν θα μπορούσε να γραφτεί χωρίς τη συνδρομή και την έμπνευση των ανθρώπων της Καππαδοκίας. Τόσο οι ντόπιοι όσο και οι τουρίστες στάθηκαν ανείπωτα γενναιοδωροί και ευγενικοί μαζί μου και γι' αυτό τους χρωστώ βαθύτατη ευγνωμοσύνη.

Ευχαριστώ ιδιαίτερος τους Ρουθ, Φαρούκ, Ζεϊντά και Χουσεϊν από τις *Φυλετικές Συλλογές* για τις πολύτιμες γνώσεις τους σχετικά με την περιοχή καθώς και την υπέροχη παρέα τους. Είμαι ξεχωριστά ευγνώμων στη Ρουθ που διέθεσε τον χρόνο της για να διορθώσει το *Χορεύοντας με τον Θάνατο*. Άλλες ηρωικές φιγούρες υπήρξαν η Ντον και η οικογένειά της στο πανδοχείο Κιοσέ και ο Αλί από το Κελεμπέκ, οι γείτονές μου κατά τη διάρκεια της παραμονής μου στη χώρα των νεραϊδένιων καμινάδων.

Τις θερμότερες ευχαριστίες μου και στην Πατ, η οποία, όπως και η Ρουθ, διόρθωσε το *Χορεύοντας με τον Θάνατο* κάνοντας πάντα καίριες επισημάνσεις. Επιπλέον, της είμαι ευγνώμων διότι με άφησε να μείνω στο πανέμορφο σπίτι της με τους Μπάρις, Ζεϊτίν, Ασλάν, «αυτόν που αποκαλούσα Άρθουρ», και, ενίοτε, τον μυστηριώδη Κισμέτ.

Διασκέδασα πραγματικά με την αξιαγάπητη Καρολάν, γέυτηκα πολλές φορές τη λεπτότητα και τη γοητεία της υπέροχης οικογένειας του Φαρούκ και απόλαυσα μία μοναδική διαδρομή με αερόστατο, προσφορά των *Αερόστατων Καππαδοκία*. Ευχαριστώ τον Λαρς και την Καϊλί για τη μαγευτική πτήση που πρόσφεραν σε μένα και, κατ' επέκταση, στον Τσετίν Ικμέν.

Χαρακτήρες του Μυθιστορήματος

Τσετίν Ικμέν – μεσήλικας αστυνομικός επιθεωρητής της Πόλης.

Μεχμέτ Σουλεϊμάν – αστυνομικός επιθεωρητής της Πόλης, προστατευόμενος του Ικμέν.

Αστυνομικός διευθυντής Αρντίτς – προϊστάμενος του Ικμέν και του Σουλεϊμάν.

Αρχιφύλακας Αϊσέ Φαρσάκογλου – βοηθός του Ικμέν.

Αρχιφύλακας Ιζέτ Μελίκ – βοηθός του Σουλεϊμάν.

Δόκτωρ Αρτό Σαρκισιάν – παθολόγος της αστυνομίας της Πόλης.

Πόλη

Φατμά Ικμέν – σύζυγος του Τσετίν.

Χούλια Ικμέν Κοέν – κόρη του Τσετίν και της Φατμά.

Μπερεκία Κοέν – σύζυγος της Χουλιά.

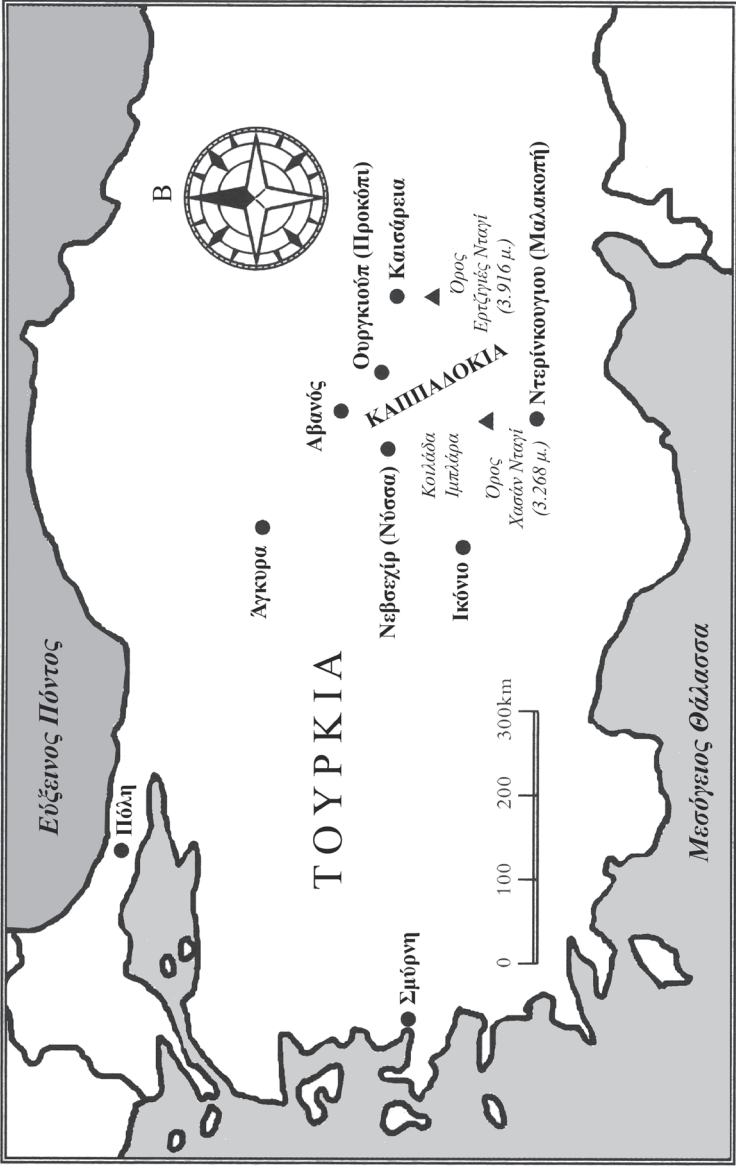
Μπαλτάζαρ και Εστέλ Κοέν – γονείς του Μπερεκία.

Ζελφά Χαλμάν Σουλεϊμάν – σύζυγος του Μεχμέτ Σουλεϊμάν.

Αμπντουλάχ Αϊντίν – τραυματισμένο θύμα του εγκληματία που είναι γνωστός ως ο «ηδονοβλεψίας».

Μουρσέλ Μπέη – σκοτεινός τύπος του Χαμάμ Σαράι.

- Μενσουρέ Τοκατλί* – εξαδέλφη του Τσετίν Ικμέν, ξενοδόχος.
Αρχηγός Αλτάι Σαλμάν – εκπαιδευτής της αστυνομικής σχολής ιππασίας.
Φερχάτ Σαλμάν – ανιψιός του Αλτάι, χωροφύλακας (ζαντάρμα).
Επιθεωρητής Ερτέν – αστυνομικός από το Νεβσεχίρ.
Χαλντούν Αλκάρια – πατέρας του θύματος Αϊσού Αλκάρια.
Κεμαλετίν Σενάρ – παλιός έρωτας της Αϊσού Αλκάρια.
Τουργκούτ Σενάρ – ξεναγός, αδελφός του Κεμαλετίν.
Ναλάν Σενάρ – μητέρα του Κεμαλετίν και του Τουργκούτ.
Ναζλί Κάχραμαν – κόρη του επιχειρηματία Ζίγια Κάχραμαν, ο οποίος υπήρξε παντρεμένος με την Αϊσού Αλκάρια.
Μπαχά Ερμής – επιστάτης της Ναζλί Κάχραμαν.
Ντολόρες Λαβέλ – Αμερικανίδα τουρίστρια.
Τομ Τσέιμπερς – νεαρός Άγγλος τουρίστας.
Ρέιτσελ Τζόουνς – Αυστραλέζα κάτοικος του Μουράτ Πασά.

«Δεν είμαι σίγουρη ότι πρέπει να βρίσκομαι εδώ», ψιθύρισε ταραγμένο το ομορφότερο από τα δύο κορίτσια.

Η φίλη της, συνηθισμένη στις δυστροπίες της, απάντησε, «Μην ανησυχείς, ο Φερχάτ είναι».

Γύρισαν και οι δύο και κοίταξαν τον νεαρό ένστολο άνδρα που φώτιζε με τον μικρό φακό του το ταβάνι.

«Η μαμά δεν θα με άφηνε να έρθω μόνη μου», είπε το δεύτερο κορίτσι. «Ποτέ δεν ξέρεις ποιός μπορεί να караδοκει σε ένα τέτοιο μέρος».

«Ναι, αλλά... Χαντέ, είναι και ζαντάρμα. Η μαμά μου θα θυμώσει πολύ...»

«Ο Φερχάτ είναι εξάδελφός μου, Τουρκάν», είπε αποφασιστικά η Χαντέ. «Ποτέ δεν θα μας πείραζε. Είναι έντιμο αγόρι».

Η Τουρκάν κατέβασε ντροπαλά το κεφάλι με τη χρωματιστή μαντίλα και ψέλλισε, «Συγγνώμη».

«Δεν πειράζει», αποκρίθηκε ευγενικά η ακάλυπτη φίλη της. «Ειλικρινά, Τουρκάν, δεν προσπαθώ να σε πιέσω να κάνεις κάτι ενάντια στις αρχές του ισλάμ. Αφού αποφασίσαμε, όμως, να έρθουμε σε τούτο το μέρος πρέπει να φροντίσουμε για την ασφάλειά μας, σωστά;»

«Έχεις δίκιο».

«Ει, ελάτε να δείτε κάτι», είπε ο Φερχάτ χαμηλώνοντας τον φακό του για να φωτίσει κάτι που έμοιαζε με βαθιά, μαύρη τρύπα.

Τα δύο κορίτσια διέσχισαν την τραχιά επιφάνεια του δαπέδου και πλησίασαν τον Φερχάτ.

«Τί συμβαίνει;» ρώτησε η Χαντέ ακουμπώντας απαλά το μπράτσο του εξαδέλφου της.

«Μοιάζει με τοιχογραφία», είπε ο Φερχάτ. «Φαίνεται πως ο τόπος είναι γεμάτος αφού ακόμη και στις ημέρες μας δεν παύουν να ανακαλύπτουν καινούργιες».

«Τι εφευρετικοί που ήταν οι χριστιανοί της αρχαιότητας!» αναφώνησε η Χαντέ.

«Εφευρετικοί χριστιανοί!», επανέλαβε γελώντας ο Φερχάτ. «Όπως ο κύριος Δημήτρης. Τον θυμάσαι, Χαντέ; Εκείνος ο ηλικιωμένος Έλληνας που είχε το ανθοπωλείο στην άκρη του δρόμου; Μέρα-νύχτα δούλευε, το μαγαζί του δεν έκλεινε ποτέ».

«Μα, ναι», είπε η Χαντέ με μάτια που σπίθιζαν από ενθουσιασμό. «Τι όμορφα λουλούδια που είχε!»

«Αλήθεια!»

«Πάντα είναι όμορφα τα λουλούδια στην Πόλη».

Και τότε, για μια στιγμή, σώπασαν και οι δύο, βυθιζόμενοι σε σκέψεις και αναμνήσεις. Η Χαντέ και η οικογένειά της είχαν μετακομίσει από την Πόλη στο Μουράτ Πασά, το μικρό χωριό της Καππαδοκίας, πριν από έναν χρόνο. Ο πατέρας της, εκπαιδευτής αλόγων για λογαριασμό της αστυνομίας, είχε διοριστεί στην περιοχή με σκοπό να αναλάβει μία νέα μονάδα μόλις έξω από την επαρχιακή πρωτεύουσα του Νεβσεχίρ. Ήταν πολύ χαρούμενος με τα νέα του άλογα, τους πρόθυμους, αν και ανεκπαιδευτους, μαθητές του και τον ανδρικό κόσμο των ιπτάμενων καλπασμών, της ποδοσφαιρολογίας και του ρακί. Για τη Χαντέ και τη μητέρα της, ωστόσο, τα πράγματα ήταν διαφορετικά. Δεν ήταν συνηθισμένες στους περιορισμούς της επαρχιακής ζωής και τους έλειπαν τα φανταχτερά καταστήματα της Πόλης, η μουσική στους δρόμους και η εύκολη πρόσβαση στην ψυχαγωγία που πρόσφερε η πόλη. Έως τη, συμπτωματική, μετάθεση του Φερχάτ στην τοπική χωροφυλακή, τόσο η Χαντέ όσο και η μητέρα της ένιωθαν πιο άνετα με τους τουρί-

στες οι οποίοι επισκέπτονταν την περιοχή για να θαυμάσουν το αλλόκοτο, σεληνιακό τοπίο για το οποίο είναι ξακουστή η Καππαδοκία, παρά με τους ντόπιους. Η Τουρκάν ήταν καλή φίλη και το μοναδικό κορίτσι με το οποίο η Χαντέ μπορούσε να κάνει παρέα στο λύκειο, αν και ήταν πολύ διαφορετική από την ίδια, όπως ακριβώς αποδείκνυε αυτή τους η εξόρμηση. Η Τουρκάν, μολονότι φαινόταν να ενδιαφέρεται για τις τοιχογραφίες που έδειχνε ο Φερχάτ, ένιωθε άβολα τόσο μαζί του όσο και στη θέα των χριστιανικών αγιογραφιών.

«Θα πάω έξω να δω μήπως βρέχει», είπε η Τουρκάν.

«Αν αυτό θέλεις», αποκρίθηκε η Χαντέ. «Να προσέχεις, όμως. Μην πέσεις πουθενά και χτυπήσεις».

Η Τουρκάν χαμογέλασε. Πόσο φόβιζε η ύπαιθρος τη Χαντέ! «Μη στενοχωριέσαι», της απάντησε. «Γνωρίζω τις καμινάδες και εκείνες γνωρίζουν εμένα».

Και βγήκε έξω διασχίζοντας το λαξεμένο κατώφλι. Έτσι, η Χαντέ και ο Φερχάτ έμειναν μόνοι περιτριγυρισμένοι από έναν φυσικό γεωλογικό σχηματισμό, γνωστό στους ντόπιους ως «Νεραϊδένια Καμινάδα». Οι καμινάδες αποτελούνταν από ένα ηφαιστειακό υλικό, τον τόφοφο· επρόκειτο για κωνικές κατασκευές, οι οποίες για χιλιάδες χρόνια προσέφεραν καταφύγιο και δουλειά στους κατοίκους της περιοχής και ταυτόχρονα συνιστούσαν εστίες λατρείας. Ήταν αναρίθμητες, όπως είχαν ανακαλύψει η Χαντέ και ο Φερχάτ από τη στιγμή που εγκαταστάθηκαν σε εκείνα τα χώματα, και οι περισσότερες ήταν διακοσμημένες με αγιογραφίες και γλυπτά.

Αφού περιεργάστηκαν την τοιχογραφία, που απεικόνιζε δυσδιάκριτες φιγούρες φθαρμένες από τον χρόνο, ο Φερχάτ και η Χαντέ αποφάσισαν να προχωρήσουν πιο βαθιά σε εκείνο το σύμπλεγμα από καμινάδες μέσω μιας σήραγγας που ξετυλιγόταν στα αριστερά.

«Μήπως θα έπρεπε να πούμε στην Τουρκάν τί κάνουμε;» είπε η Χαντέ, ενώ ο εξάδελφός της την τραβούσε πίσω του.

«Δεν θα αργήσουμε», απάντησε ο Φερχάτ. «Δεν θα πάθει τίποτε αν περιμένει λιγάκι».

Η αλήθεια ήταν πως δεν συμπαθούσε κανέναν ντόπιο, ούτε άνδρα ούτε γυναίκα. Οι περισσότεροι ήταν θρησκόληπτοι, σε αντίθεση με τον ίδιο, ενώ τους υπόλοιπους το μόνο που τους ενδιέφερε ήταν τα εύκολα χρήματα. Ορισμένοι μάλιστα ήταν σαφέστατα αλλόκοτοι, κάτι που ο φίλος και συνάδελφός του Αμπντουλαχμίντ το απέδιδε στην «ενδογαμία». «Συμβαίνει αυτό στα χωριά», είχε σχολιάσει ο Αμπντουλαχμίντ, που καταγόταν από τη Σμύρνη. «Πολύ στενές οικογενειακές σχέσεις, αν πιάνεις το νόημα. Και με τούτα τα πέη να μας περιστοιχίζουν...» Όλοι οι νεαροί χωροφύλακες είχαν γελάσει. Οι ντόπιοι μπορεί να τα αποκαλούσαν «νεραϊδένιες καμινάδες», αλλά όλοι ήξεραν με τί έμοιαζαν στην πραγματικότητα, ακόμη και κορίτσια του λυκείου σαν τη Χαντέ και την Τουρκάν.

Μόλις διάβηκαν τη σήραγγα, αυτό που ανακάλυψαν ο Φερχάτ και η Χαντέ δεν ήταν ακριβώς άλλη μία καμινάδα αλλά μία σπηλιά λαξευμένη στην πλαγιά ενός γκρεμού πίσω από το σύμπλεγμα των καμινάδων. Ήταν πολύ σκοτεινά και μύριζε έντονα χώμα και όχι τόσο ηφαιστειακό τόφφο. Ο Φερχάτ άναψε ξανά τον φακό του και σάρωσε με το φως του έναν αρκετά μεγάλο χώρο.

«Οι σπηλιές αυτές πρέπει να έχουν έκταση πολλών χιλιομέτρων», είπε. «Ξέρεις, εκεί πίσω στον γκρεμό».

«Μυρίζει άσχημα εδώ μέσα», είπε η Χαντέ ζαρώνοντας τη μύτη και εκφράζοντας έτσι την αποστροφή της για τη βαριά οσμή από υγρασία και σαπίλα που ήταν διάχυτη στον χώρο. «Νομίζω πως πρέπει να πάμε να βρούμε την Τουρκάν».

«Υποτίθεται πως έχουμε έρθει για εξερεύνηση», διαμαρτυρήθηκε ο Φερχάτ. «Μόνο και μόνο επειδή της έχει καρφωθεί η ιδέα πως θα την αγγίξω ή κάτι τέτοιο...»

«Φερχάτ!»

«Εντάξει», είπε καθώς κουκούβισε και φώτισε με τον φακό του άλλη μία, ακόμη πιο μικρή, σήραγγα μέσα στο έδαφος. «Συγγνώμη, Χαντέ, μα βαρέθηκα πια. Όλοι σε τούτο το μέρος μας κοιτάζουν λες και συνιστούμε κάποια απειλή. Έως και οι τουρίστες μας αποφεύγουν! Οι ζαντάρμα είναι εδώ και για το δικό τους όφελος». Ύστερα, σχεδόν διπλώθηκε στα δύο, γλίσטרησε στη σήραγγα και χάθηκε.

«Φερχάτ!»

«Μην ανησυχείς», τον άκουσε να λέει μέσα από το απόλυτο σκοτάδι. «Δεν θα αργήσω».

«Μα είναι σκοτεινά», φώναξε η Χαντέ. «Μη με αφήνεις!»

«Ένα λεπτό θα κάνω!» άκουσε τη χολωμένη και πνιχτή φωνή του να διαπερνά την πέτρα. «Δεν θα πάθεις τίποτε αν περιμένεις λίγο».

Η Χαντέ θέλησε να βρει κάπου να καθίσει αλλά μετά το ξανασκέφτηκε. Η δυσωδία της σπηλιάς ήταν αφόρητη και ένας θεός ήξερε τί «πράγματα» ή πλάσματα караδοκούσαν στα τοιχώματά της. Οι ντόπιοι αλλά ακόμη και κάποιοι ζαντάρμα διηγούνταν ιστορίες για νυχτερίδες και λύκους που ζούσαν στις απέραντες κοιλάδες των καμινάδων. Δεν έλειπαν και οι υπερφυσικές ιστορίες – για μοχθηρά αερικά και τζίνι που παραμονεύουν σε σκοτεινά μέρη για να κλέψουν τις ψυχές των ανθρώπων. Φυσικά, επρόκειτο για ανοησίες, αλλά καθώς το «λεπτό» γινόταν «λεπτά», η Χαντέ άρχισε να κυριεύεται από έναν παράλογο πανικό που έσφιγγε το στήθος της σαν μέγκενη.

«Φερχάτ;» είπε, στην αρχή σιγανά, και έπειτα, όταν δεν έλαβε απάντηση, πιο δυνατά, «Φερχάτ;»

Παρ' όλα αυτά, από τη μικρή σήραγγα που πλέον δεν μπορούσε να διακρίνει η Χαντέ δεν έβγαине ούτε ήχος ούτε φως. Τί συνέβαινε; Δεν είχε ακούσει κάποιον θόρυβο από την κατεύθυνση που είχε ακολουθήσει ο Φερχάτ, άρα μάλλον δεν πρέπει να είχε πέσει ή κάτι τέτοιο. Να είχε πάει κάπου αλλού; Μα την

είχε καθησυχάσει ότι θα επέστρεφε σύντομα... Αν, όμως, είχε ανακαλύψει κάτι, μία καινούργια σήραγγα για παράδειγμα, και του είχε κεντρίσει το ενδιαφέρον;

«Φερχάτ;» Είχε αρχίσει να εκνευρίζεται και η φωνή της την πρόδιδε. «Φερχάτ, είμαι ολομόναχη μέσα στο σκοτάδι!»

Για άλλη μία φορά δεν έλαβε καμμία απάντηση. Αναρωτήθηκε μήπως θα ήταν καλύτερα να επιχειρούσε να βρει τον δρόμο απ' όπου είχαν έρθει ώστε να βγει έξω όπου τους περίμενε η Τουρκάν. Μα ούτε εκείνη τη σήραγγα μπόρεσε να βρει ούτε την άλλη μες στην οποία είχε γλιστρήσει ο Φερχάτ και έτσι, περισσότερο από απογοήτευση παρά από φόβο, η Χαντέ ξέσπασε σε κλάματα. Στο κάτω-κάτω, δεν ήταν παρά ένα δεκατριάχρονο κορίτσι, σχεδόν παιδί – μολοντί η μεγαλωμένη στην πόλη Χαντέ θα προτιμούσε να πεθάνει παρά να το παραδεχτεί. Αν ο Φερχάτ κάποια στιγμή εμφανιζόταν και το μαρτυρούσε, εκείνη απλώς θα αρνιόταν ότι είχε χύσει έστω και ένα δάκρυ. Τα κορίτσια της Πόλης, άλλωστε, δεν έκαναν τέτοια πράγματα.

«Χαντέ!»

Τα δάκρυα που ανυπόμονα τα μάγουλά της αιχμαλωτίστηκαν από τη λάμψη του φακού πριν προλάβει να τα σκουπίσει. Μα δεν την ενδιέφερε· ο Φερχάτ είχε ξαναγυρίσει και τίποτε άλλο πια δεν είχε σημασία.

«Χαντέ», είπε ξέπνοα, «πρέπει να επιστρέψουμε στη χωροφυλακή».

Κάτι συνέβαινε με τον εξάδελφό της, και δεν ήταν μόνο το κέρινο χρώμα του που πρόδιδε κάτι τέτοιο.

«Φερχάτ;»

Την άρπαξε από τον καρπό και την τράβηξε μαζί του με τέτοια σπουδή που παραξένεψε τη Χαντέ.

«Φερχάτ, τί συμβαίνει; Τί...»

Μα εκείνος δεν ξαναμίλησε παρά μόνο όταν βγήκαν έξω, οπότε, απευθυνόμενος στην Τουρκάν, της είπε να τους ακο-

λουθήσει. Ψιχάλιζε και το πιο λογικό θα ήταν, τουλάχιστον για τα κορίτσια, να αναζητήσουν καταφύγιο ανάμεσα στις καμινάδες ώσπου να καλυτερέψει ο καιρός. Μα ο Φερχάτ επέμενε να επιστρέψουν στο τζίπ και μάλιστα άμεσα.

«Ελάτε! Ελάτε!» έλεγε και ξανάλεγε στα κορίτσια που πάσχιζαν να τον προφτάσουν. Το πετρώδες, ανώμαλο έδαφος που φιλοξενούσε τις καμινάδες απαιτούσε βαριά, στρατιωτικά παπούτσια, και έτσι η Χαντέ με την Τουρκάν δυσκολεύονταν να ακολουθήσουν τον Φερχάτ.

«Τί τον έπιασε;» ρώτησε η Τουρκάν καθώς παρατηρούσε, μαζί με τη Χαντέ, τον Φερχάτ να κατηφορίζει τρέχοντας την πλαγιά με κατεύθυνση το τζίπ του.

«Δεν ξέρω», αποκρίθηκε η Χαντέ. «Είναι σαν να τον τρόμαξε κάτι μέσα σε εκείνη τη σπηλιά».

Όσπου να φθάσουν τα κορίτσια στο τζίπ, ο Φερχάτ μιλούσε ήδη στον ασύρματο.

«Αρχηγέ Γκιοκτάς;» είπε και αμέσως μετά, «Μάλιστα, κύριε... Βρήκα ένα πτώμα, κύριε...»

Η Τουρκάν και η Χαντέ αντάλλαξαν τρομαγμένες ματιές.

«Σε μια σπηλιά στο βόρειο άκρο της Κοιλάδας των Αγίων», συνέχισε ο Φερχάτ.

«Φερχάτ...»

Σήκωσε το χέρι για να δείξει στην εξαδέλφη του πως έπρεπε να σωπάσει κι ύστερα ξαναμίλησε στον ασύρματο. «Για να είμαι ειλικρινής, ούτε το ένα ούτε το άλλο, κύριε... Όχι, δεν είναι πρόσφατο αλλά δεν πρόκειται για σκελετό. Νομίζω πως... η αλήθεια είναι πως μοιάζει με μούμια, κύριε...»

«Μούμια; Μέσα σε εκείνη τη σπηλιά που είχε συρθεί ο Φερχάτ, δίπλα στη σπηλιά όπου στεκόταν η ίδια τόση ώρα μες στο σκοτάδι; Η Χαντέ έφερε το χέρι στο στόμα της και έκρυψε το κεφάλι της στις πτυχώσεις της μαντίλας της Τουρκάν. Η Τουρκάν κοίταξε τον Φερχάτ, διάβασε τον φόβο στα μάτια του και χαίδεψε απαλά τα μαλλιά της φίλης της.

Κάτι άσχημο είχε συμβεί στη χώρα των Νεραϊδένιων Καμινάδων, και για πρώτη φορά η Χαντέ, το κορίτσι από την πόλη, τρόμαξε περισσότερο και από την Τουρκάν. Άλλωστε, όπως κάθε Καππαδόκης συνηθίζει να λέει, εκεί έξω, ανάμεσα στις καμινάδες, τα πάντα είναι πιθανά.